

Transformacja polityczno-ustrojowa krajów Europy Wschodniej Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Wschodoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 18WZNS.21K.03086.23
Jednostka organizacyjna Wydział Historii	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy w module
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Marta Studenna-Skrukwa
Prowadzący zajęcia	Marta Studenna-Skrukwa
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zaznajomienie studentów i studentek z przebiegiem i znaczeniem procesu transformacji polityczno-ustrojowej po 1991 roku w Ukrainie
C2	zaznajomienie studentów i studentek z przebiegiem i znaczeniem procesu transformacji polityczno-ustrojowej po 1991 roku na Białorusi
C3	zaznajomienie studentów i studentek z przebiegiem i znaczeniem procesu transformacji polityczno-ustrojowej po 1991 roku w Mołdawii

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie historyczne uwarunkowania procesu transformacji politycznej Ukrainy, Białorusi i Mołdawii	WZN_K2_W01	Egzamin pisemny
W2	zna i rozumie gospodarcze uwarunkowania transformacji polityczno-ustrojowej Ukrainy, Białorusi i Mołdawii	WZN_K2_W04	Egzamin pisemny
W3	orientuje się w zmieniającej się literaturze przedmiotu	WZN_K2_W06	Obserwacja aktywności na zajęciach.
Umiejętności - Student/ka:			
U1	na podstawie znajomości literatury przedmiotu formułuje i testuje własne hipotezy badawcze w zakresie studiów nad transformacją polityczno-ustrojową Ukrainy, Białorusi i Mołdawii	WZN_K2_U02	Egzamin pisemny, Obserwacja aktywności na zajęciach.
U2	potrafi prowadzić debatę i efektywnie uczestniczyć w naukowym, popularnonaukowym i eksperckim dyskursie na temat przebiegu i znaczenia procesu transformacji politycznej w Ukrainie, Białorusi i Mołdawii	WZN_K2_U04	Obserwacja aktywności na zajęciach.
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do krytycznej oceny własnego stanu wiedzy na temat systemów politycznych Ukrainy, Białorusi i Mołdawii	WZN_K2_K01	Obserwacja aktywności na zajęciach.
K2	wykorzystuje wiedzę z zakresu przebiegu transformacji polityczno-ustrojowej Ukrainy, Białorusi i Mołdawii w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, a także wykorzystuje dorobek ekspercki krajowych i zagranicznych think-tanków i ośrodków analitycznych	WZN_K2_K02	Egzamin pisemny, Obserwacja aktywności na zajęciach.

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ukraina i rozpad ZSRR. Powstanie niepodległego państwa ukraińskiego. Katastrofa czarnobylska i prorpublikański ruch strajkowy w Donbasie jako czynniki dekonstruujące ZSRR. Ruchy i organizacje dysydenckie, powstanie Ukraińskiego Ruchu Ludowego na Rzecz Przebudowy, działalność Wiaczesława Czornowiła. Pucz sierpniowy i ogłoszenie niepodległości.	W1, W2, U1	Wykład
2.	Ukraina i rozpad ZSRR. Powstanie niepodległego państwa ukraińskiego – dyskusja w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Postkomunistyczna rzeczywistość. Prezydentury Leonida Krawczuka i Leonida Kuczmy. Konflikt z Rosją (Krym, Flota Czarnomorska). Kształtowanie się instytucji i atrybutów niepodległego państwa: Konstytucja, Rada Najwyższa, symbolika narodowa, stosunki dyplomatyczne, waluta. Oligarchizacja życia polityczno-gospodarczego. Wielowektorowość w polityce zagranicznej.	W1, W2, U1	Wykład
4.	Postkomunistyczna rzeczywistość – dyskusja na podstawie wskazanej literatury przedmiotu i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium
5.	Od rewolucji na granicy do rewolucji godności – przyczyny, przebieg i skutki kluczowych wystąpień obywatelskich w Ukrainie i ich międzynarodowe implikacje.	W1, W2, U1	Wykład
6.	Od rewolucji na granicy do rewolucji godności – dyskusja w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium
7.	Kształtowanie się państwowości białoruskiej na początku lat 90. XX wieku. Oznaki kontestacji ładu radzieckiego na Białorusi. Odkrywanie prawdy o Kuropatach. Powstanie Białoruskiego Frontu Ludowego i jego rola w dekonstrukcji ładu radzieckiego. Białoruś wobec puczu sierpniowego i ogłoszenie niepodległości.	W1, W2, U1	Wykład
8.	Kształtowanie się państwowości białoruskiej na początku lat 90. XX wieku – dyskusja na podstawie wskazanej literatury i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium
9.	Reżim polityczny Aleksandra Łukaszenki. Kariera polityczna Aleksandra Łukaszenki i wybory prezydenckie w 1994 roku. Narastanie tendencji autorytarnych, referenda konstytucyjne. Białoruś w projektach integracyjnych na obszarze b. ZSRR.	W1, W2, U1	Wykład
10.	Reżim polityczny Aleksandra Łukaszenki – dyskusja w oparciu o wskazaną literaturę i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium
11.	Kształtowanie się państwowości mołdawskiej na początku lat 90. XX wieku. Droga Mołdawii do niepodległości i kształtowanie się systemu politycznego 1990-2000.	W1, W2, U1	Wykład
12.	Kształtowanie się państwowości mołdawskiej na początku lat 90. XX wieku – dyskusja na podstawie wskazanej literatury przedmiotu i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium
13.	Współczesna mołdawska scena polityczna. Partie, programy, liderzy, kierunki polityki wewnętrznej i zagranicznej. Separatyzm naddniestrzański i jego konsekwencje.	W1, W2, U1	Wykład
14.	Współczesna mołdawska scena polityczna – dyskusja w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu i/lub analiza materiału źródłowego.	W3, U2, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	1. Uzyskanie zaliczenia z części konwersatoryjnej. 2. Pozytywna ocena z egzaminu. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
Konwersatorium	• aktywne uczestnictwo w zajęciach Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Świder K., Ewolucja elity władzy w Związku Radzieckim i Rosji w kontekście przemian ideowych, politycznych, społecznych i ekonomicznych, Warszawa 2013.
2. Herbut R., Baluk W., Transformacja systemów politycznych państw obszaru byłego Związku Radzieckiego, Wrocław 2010.
3. Ustroje polityczne krajów Wspólnoty Niepodległych Państw, red. W. Baluk, A. Czajowski, Wrocław 2007.
4. Fedorowicz K., Polityka Polski wobec Rosji, Ukrainy i Białorusi w latach 1989-2010, Poznań 2011.
5. Białoruś, Mołdawia i Ukraina wobec wyzwań współczesnego świata, red. T. Kapuśniak, K. Fedorowicz, M. Gołoś, Lublin 2009.
6. Olszański T.A., Trud niepodległości. Ukraina na przełomie tysiącleci, Kraków 2003.
7. Europa Wschodnia – dekada transformacji. Ukraina, red. B.J. Albin, W. Baluk, Wrocław 2002.
8. Europa Wschodnia – dekada transformacji. Białoruś, red. B.J. Albin, W. Baluk, Wrocław 2004.
9. Usov P., Powstanie, konsolidacja i funkcjonowanie reżimu autorytarnego na Białorusi 1994-2010, Warszawa 2014.
10. Całus K., Państwo niedokończone. 25 lat mołdawskiej niepodległości, Prace OSW, Warszawa 2014.
11. Moldova: In Search of Its Own Place in Europe, ed. N. Cwicinskaja, P. Oleksy, Bydgoszcz 2013.
12. Solak J., Mołdawia. Republika na trzy pęknięcia. Historyczno-społeczny, militarny i geopolityczny wymiar „zamrożonego konfliktu” o Naddniestrze, Toruń 2009.

Dodatkowa

1. Remnick D., Grobowiec Lenina. Ostatnie dni radzieckiego imperium, tłum. K. Obłucki, Warszawa 2014.
2. S. Plokhyy, Ostatnie Imperium. Historia upadku Związku Sowieckiego, tłum. Ł. Witczak, Kraków 2015.
3. Ojczyzna dobrej jakości. Reportaże z Białorusi, red. M. Nocuń, Wołowiec 2019.
4. Oleksy P., Wspólnota z przypadku. Studium tożsamości mieszkańców Naddniestrza, Gniezno 2016.
5. Kwiatkowska-Moskalewicz K., Zabić smoka. Ukraińskie rewolucje, Wołowiec 2016.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do egzaminu	60
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
WZN_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści
WZN_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania w stopniu zaawansowanym posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
WZN_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi
WZN_K2_U04	Absolwent/ka potrafi prowadzić debatę
WZN_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia, oraz wybrane zagadnienia z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji
WZN_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych oraz ekonomii i finansów dotyczące Europy Wschodniej i Azji
WZN_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Europy Wschodniej i Azji w ujęciach globalnym, międzynarodowym i regionalnym